

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Vstajenje.

Napočil je praznik vstajenja.

Spomladanski vetrovi vejejo čez plan, skozi zrak brne praznični velikonočni zvonovi.

Vesoljno krščanstvo praznuje praznik vstajenja od smrti onega, ki je prvi prinesel trpečemu človeštvu blagovestje, ki je izraženo v besedah: »Mir vam bodi in ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.«

Veliki učitelj Kristus, čigar vzvišeni nauk je v bistvu obsegal samo eno — ljubezen in zopet ljubezen, je moral za svojo nanovo oznanjevano vero o ljubezni, vse premagujoči, dati življenje.

Duhovniki in farizeji so ga proglasili za bogokletnika in brezverca in dali so ga pribiti na križ.

Toda on je premagal vse moči pekla in smrti in ko je napočil v krvavordeči svoji zarji tretji dan, vstal je v vsem svojem veličastvu od smrti.

Tema je podlegla luči, pravica je premagala krivičnost, zato je vstajenja dan praznik zmage pravice nad krivico.

Bodi torej pozdravljen veliki blagdan vseobčega vstajenja, praznik zmage svete luči nad temo!

Ob tem prazniku se vzbuja k novemu življenju tudi narava, osvobodivši se teških zimskih spon.

Mlado krepko življenje polje vse povsodi, nove moči se vzbujajo in svetlo solnce je zopet nastopilo svoje vse, kar je živega, ohranjujoče in vzdržujoče gošpodstvo.

Vse, kar živi in diha, se raduje spomladi in vživa v polnih požirih božansko vigred.

Samo slovenskemu narodu, slovenskemu kmetu še ni napočila vseoživljajoča spomlad.

Nad slovensko domovino še vedno divjajo in razsajajo ledeni moreči zimski vetrovi.

Slovenski narod je še vedno vklenjen v debele verige, v katere so ga pred sto in

sto leti vkovali tujci, narodni sovragi.

Pred tristo in več leti se je že zdelo, da se slovenski kmet, zdihujoč pod jarmom oholega graščaka in prešernega duhovnika, osvobodi težkih okov in si pribori ono zlato prostost, ki gre človeku po božjih in ljudskih zakonih.

Takrat sta se dvignila dva rodna brata — slovenski in hrvatski kmet, da z orožjem v roki napravita konec svojemu trpljenju.

Kralj slovenskih in hrvatskih kmetov, Matija Gubec, je takrat vihtel svoj meč in za njim je stalo tisoče in tisoče slovenskega in hrvatskega ljudstva.

Toda za slovenskega in hrvatskega kmeta v tistem času še ni napočil dan vstajenja.

Usodepolna bitka pri Brežicah je napravila konec kmetskemu nadam.

Kmetski kralj Gubec je plačal svojo krivdo, da je bednemu ljudstvu hotel izvojevati z mečem v roki »staro pravdo«, s strahovito smrtjo na razbeljenem prestolu v Zagrebu.

Slovenski kmet je pač potil krvavi pot v stoletnem neizrečnem trpljenju pod graščakovo in duhovniško pestjo, šel je na Golgoto pri Brežicah, toda dneva vstajenja še ni dočakal.

Toda vstajenje, to je zakon narave.

Tudi za slovenskega kmeta, za slovenski narod napoči dan vstajenja!

Že se rdeči obzorje in napoveduje se veliki dan.

Slovenec stopa na plan, z njegovih rok že pada okov za okovom, a pride čas in morda je že blizu, da se otrese stoletnih verig in postane zopet na svoji zemlji svoj gospod.

»Stara pravda« slovenskega kmeta bo takrat zmagala in zagospodovala, slovenskemu narodu pa bo takrat zasnil teško pričakovani dan vstajenja, dan svobode, po katerem je neutešno hrepenel in koprnel dolga stoletja!

O pridi in skoro napoči ta svetli in veliki dan!

Gostinčarja iščejo.

(Dopis iz logaškega okraja.)

Iz logaškega okraja se nam piše: Ko so nam ob zadnjih državnozborskih volitvah vsiljevali duhovniki takratnega slugo v »Gospodarski zvezi«, Jožeta Gostinčarja, za poslanca, takrat so nam delali duhovniki in njihovi priganjači take obljube, da so neumni ljudje res mislili, da pridejo nazaj v tisti srečni raj, v katerem sta živela po neki bajki Adam in Eva, dokler nista grešila. Kmetje pa, kateri znamo sami misliti, kateri vemo, da se hlina duhovščina kmetom kot njegova dobra prijateljica samo zato, da se njej sami dobro godi, tisti smo vedeli že takrat, da bo Gostinčar najslabši poslanec, da ne bo za kmeta prav ničesar storil. Vedeli smo, da se bo pridno naučil nalog, ki mu jih bo spisal njegov gospodar dr. Šusteršič, in da bo v parlamentu »iz glave« izblebetal tiste naloge, kakor šolarček četrtega razreda ljudske šole. In sedaj govore dejstva, da je bilo naše mnenje o Jožetu Gostinčarju docela pravilno. Kar mu napiše dr. Šusteršič, to se »napifla« poslanec Gostinčar. Potem pa kriče po klerikalnih listih, kako vpliven je naš Jože, kak znamenit ugled uživa pri visokih krogih, da, baje se sam cesar zanima zanj. Uspehi, ki jih je dosegel Gostinčar za svoje volilce, se sploh ne dajo izračunati. Ampak žalostno je samo to, da mi kmetje logaškega in idrijskega okraja teh uspehov nikjer ne vidimo. Dvakrat je po naših okrajih toča vse potolkla; imeli smo ogromno škodo. V občini Dole pa je pritisnil še črv, ki je uničil to, kar je toča pustila. Ljudje hodijo po tri ure daleč za krompirjem, ki ga morajo plačevati kot žafran, ako ga hočejo imeti za seme. In zdaj vprašamo naše vsemogočne klerikalne poslance, predvsem poslanca Gostinčarja: Kaj ste vendar storili za tisto kmečko ljudstvo, katere imate vedno na jeziku, kaj ste storili, da mu olajšate njegovo bedno stanje? Prav nič niste storili za ljudstvo, pač pa ste mnogo storili proti

Ljudstvu. Storili ste, da se znatno olajša, ne naše bedno stanje, marveč naš žep! Še to kar imamo, hočete iz nas izmozgati. Izposlovali ste pred leti, da je država oprostila ljubljanskega škofa Antona Jegliča za deset let vseh davkov, katere bomo mesto njega morali plačevati mi kmetje. Zdaj ste izposlovali ljubljanskemu škofu pol milijon enodstotnega obrestnega posojila, s katerim že zdaj lahko napravi lep profit, ako ga da v hranilnico. Prepričani pa smo, da škof tega pol milijona ne bo nikdar vrnil, marveč mu ga bo država podarila. Ker pa država nima nič denarja, da bi ga mogla razmetavati, zato bo naložila tega pol milijona z obrestmi vred na rame davkoplačevalcev. Ni dovolj, da pobira škof okrog umrlih ljudi denar, ki bi moral priti na kmete, ne, še davke in dolgove bomo morali kmetje plačevati za ljubljanskim škofom. Kje si vendar, Gostinčar, poslanec našega okraja? Ali se ne boš oglasil proti krivicam, ki se gode tvojim volilcem? Pomni, da te ni izvolil za poslanca ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič, marveč, da te je izvolilo slovensko ljudstvo. Če delajo drugi klerikalni poslanci za škofa, ki je že milijone zapravil, delaj ti za ljudstvo, ki te je poslalo v parlament.

Politični pregled.

Praznični mir v Avstriji.

Poslanska zbornica je pretekli teden šla na velikonočne počitnice. Zato je nastala v politiki skoro popolna tišina. Na državnem krmilu je še vedno baron Bienenroth in vlada se še vedno izključno v nemškem duhu. In ni se nadejati v do glednem času v tem oziru kake spremembe. A zakaj ne? Ker ima Bienenroth in njegova vlada mogočno zaslombo in oporo v najvišjih krogih, na najvišjem mestu. — Res, obžalovati je, da so na merodajnem mestu še vedno prepričani, da je edina rešitev za Avstrijo dosledna nemška politika. Mi pa pravimo, dokler ne bo Avstrija strogo pravična nasproti vsem svojim narodom, dotlej bo vedno v nevarnosti, da jo kak nepričakovani vihar telebne na tla. Res je, da je v zadnjih mesecih nastala povsodi v Avstriji tišina in da je zavladal mir, kakršnega že dolgo ni bilo opaziti. Toda kdo pa je porok, da ni ta mir, ta tišina brezvetrje pred bližajočo se grozno nevihto?

Hrvatska v sreči.

Dve leti je poteklo, odkar hrvatski sabor ni zboroval. A sedaj zopet zboruje, in kar je največ vredno, na čelu vlade je mož, ki je v kratkem času svojega banovanja pokazal, da ima sree za narod in da ga navdaja tudi resna in poštena volja, vladati pravično ter braniti pravice Hrvatske proti vsem napadom. Mnogi novemu banu dr. Nikolaju pl. Tomašiću

sprva niso zaupali, toda s svojim moškim, odkritim in odločnim nastopom si je znal pridobiti srca tudi najhujših črnogledov. Hrvatska ima torej po dolgem času zopet bana, ki mu zaupa, ki ga spoštuje, Hrvatska je srečna. Želimo bratom Hrvatom, da bi ne doživeli nobenih razočaranj, marveč da bi jim napočila pod novim banom doba mirnega razvoja in vsestranskega napredka.

Madžarsko divjaštvo.

Pretekli ponedeljek je imela ogrska poslanska zbornica zadnjo sejo pred razpustom. Ko je ministrski predsednik grof Kuhen hotel govoriti, so navalili nanj pristaši madžarske neodvisne stranke in se ga dejansko lotili. Metali so vanj teške tintnike, knjige in stole. Zadali so mu več ran na glavi, ranili so tudi poljedelskega ministra Serenija. Ministra sta oblita s krvjo, morala bežati iz zbornice. Kaj takega se ni še nikjer na svetu prigodilo, da bi se poslanci dejansko lotili ministrov, to dvomljivo slavo so si priborili sedaj Madžari, ki vedno bolj kažejo, da zanje ni mesta med prosvetljenimi narodi. — V torek, dne 22. marca je nadvojvoda Josip s prestolnim govorom razpustil kot vladarjev pooblaščenec ogrski državni zbor. Nove volitve bodo meseca junija.

Vse proti Avstriji!

Razen Nemčije je ni na svetu države, ki bi bila tako sovražena, kakor naša ljubav Avstrija. In zakaj? Ker skuša kot nekak agent Nemčije podjarmiti vse narode in jih ponemčiti. V tej smeri se giblje vsa njena ne samo notranja, marveč tudi zunanja politika. Zato jo tudi doli na Balkanu sovražijo kot živega hudiča. In v tem so si edini vsi balkanski narodi: Srbi in Bolgari, Turki in Grki. Kot močan jez proti prodiranju Avstrije na jug nameravajo Srbija, Bolgarska in Turčija skleniti med sabo tesno zvezo. Ta načrt podpira v prvi vrsti Rusija. Zato je potoval pred 14. dnevi v Petrograd bolgarski kralj Ferdinand, zato se tudi mudi sedaj na ruskem carskem dvoru srbski kralj Peter. V času, ko je kralj Peter gost ruskega carja, je bolgarski kralj na obisku pri turškem sultanu Mohamedu v Carigradu, a komaj bo on odšel, bo prihitel sultanu v goste kralj Peter naravnost iz Petrograda. Slep in gluh bi moral biti, kdor bi iz tega ne sklepal, da se nekaj kuha doli na Balkanu. Kaj se bo iz tega izkuhalo, ne ve pač nihče, to pa je gotovo, da se ne bo izkuhalo ničesar dobrega za Avstrijo!

Razgled po Slovenskem.

r Proč s takimi sodniki! Pri ljubljanskem deželnem sodišču je nameščen sodni svetnik Bosček, ki niti enega stavka ne zna pravilno izgovoriti v slovenskem jeziku. In ta sodnik naj sodi o tožbah, o katerih se razpravlja skoro izključ-

no v slovenskem jeziku?! Radi dokazane nesposobnosti v jezikovnem oziru so tega sodnika poslali pred tedni na dopust in namigavali so, da se več ne vrne na svoje mesto. Sedaj pa čujemo, da se ta za službovanje med Slovenci popolnoma nesposobni gospod v kratkem zopet vrne v svojo prejšnjo službo. To je nekaj nečuvenga! Ako kje, moramo v Ljubljani z vso odločnostjo zahtevati, da se imenujejo samo taki sodniki, ki so večji slovenščine v govoru in pisavi. Ali se naj tudi pri nas, v srcu Slovenije, prigodi takšen vnebovpajoč slučaj, kakor pred leti v Mariboru, ko so nemški, slovenščine nezmožni sodniki obsodili na smrt slovenskega obtoženca Bratušo, češ, da je v peči sežgal svojega otroka zgolj za to, ker so v tej peči našli ožgane svinjske kosti?! Nadejamo se, da se bodo našla pota in sredstva, da se bo pravosodno upravo prisililo, da tega nesposobnega sodnika odstrani iz Ljubljane.

r Ali je res? Znano je, da se je v času, ko je bil naval slovenskih vlagateljev na nemško »Kranjsko hranilnico« največji, škof Anton Bonaventura v posebnem pismu zavzel za Nemce in za nemško »šparakaso«. Nedavno tega je škofovo glasilo »Domoljub« priobčil članek, v katerem se je na vse pretege hvalilo nemško »Kranjsko hranilnico«, blatilo slovenske denarne zavode ter se slovenskemu ljudstvu toplo priporočalo, naj mesto v slovenske denarne zavode nosi svoje teško prislužene groše v nemško »Kranjsko hranilnico«, v tisti zavod, ki vzdržuje z denarjem, ki so ga nanesti skupaj Slovenci, vse kranjsko nemštvo in nemškutarstvo. Sree nas je takrat bolelo in nismo mogli verjeti svojim očem, ko smo čitali črno na belem dotični pismi. Kako se je mogel škof Anton Bonaventura, ki ga je vendar rodila slovenska mati, tako spozabiti? Zaman smo iskali odgovora na to vprašanje! In tudi javnost si je stavila enako vprašanje... Sedaj pa so se jele po Ljubljani in po deželi širiti zelo čudne vesti. Vse si skrivnostno pripoveduje, da je dala nemška »Kranjska hranilnica« toliko in toliko težkih tisočakov za škofove zavode v Št. Vidu in da je prispevala z naravnost knežjim darilom za neke cerkvene orglje. Mi tej vesti nikakor ne moremo verjeti, zabeležili pa smo jo, da stvar škof sam pojasni, ali pa da dasta potrebna pojasnila škofova lista »Slovenec« in »Domoljub«. Menimo namreč, da škofu pač ne more biti vse eno, v kakšno zvezo se v javnosti spravlja njegova oseba!

r Srbija, ti si na holjem! Za kakšne poniževalne posle rabijo pri nas častniki uboge vojake, je znano. Vojak, ki je vendar enakopraven avstrijski državljani, mora biti častniku hlapec, dekla, pestunja in bogsigavedi kaj še vse. Lahko rečemo, da ni tako nizkega posla, za katerega bi ne izrabljali posamni oficirji revnega vojaka. Vzemimo na primer ljubljansko

sko žrebčarno. V kakšne posle tu izrablja poveljnik žrebčarne podložne vojake! Nečemo tega niti opisovati. Le to bi vprašali, ali sme ta poveljnik rabiti državne konje in vozove za svoje osebne namene, ali sme vojake siliti, da mu služijo kakor kočijaži in lakaži? Ali je dovoljeno, da se njegovi otroci dan za dnevom ves dan vozijo po Ljubljani z eraričnimi konji? Če je to dovoljeno in dopustno pri nas, ne vemo, vemo pa, da kaj takega ni dovoljeno v — Srbiji, ki jo gotovi gospodje kaj radi proglašajo za barbarsko! Morda ravno zaradi tega? — Nedavno tega je namreč v Srbiji prišel poveljnik smodnišnice Stanojević v Obiličevu pred vojno sodišče, ker je, čujte in strmite — rabil vojaka za molžo koze in ker se je njegova rodina enkrat peljala z eraričnimi konji in z vozom, ki je bil na razpolago samo Stanojeviću samemu, iz Obiličeva na železniško postajo v Kruševac. To je bilo ne v Avstriji, ampak v »barbarski« Srbiji, kjer v vojaku tudi spoštujejo človeka in državljana.

r **Zatekel se je črn, majhen, kodrast piček z ovratnikom in z znamko št. 10, Moste. Komur se je izgubil, naj se oglasi pri Ivanu Kosu, mesarju na Vrhniki.**

Mrtvemu pesniku.

(Antonu Medvedu.)

Zdaj, ko pomlad v cvetočem prti,
čez goro, plan, življenja splje val —
V kraljestvo temno šel si smrti,
željan pokoja — večno tam zaspal — —
Tvoj duh — jetnik — razvil peroti,
resnici je hitel naproti...

Prevar prepohl, — mož bolesti,
srca kipečih čutov, misli, car —
Kdo prostor Tvoj nam nadomesti?
Odnáša tožbo nam srdu vihar!
Kar mož nam misli brazde reže,
vsak — v grob že mlad k počitku leže!

Gre ponos-car in glej odkriva,
geniju, pesnik, Tvojemu se v pas —
Semén skrivnostnih Tvoja njiva,
v njej evet duhteč do klasa polje klas —
Na Tebe zroč — pogum nas vse edini,
na delo v slavo domovini!

Ti šel orač si, misli zlatih,
v srce nam zdravih zasejal semen —
Zdaj v pesmih tam živiš krilatih,
sam v njih vklesán in večno pomlajen!
Dokler nam dneva luč izvira,
na slavo Tvoja bo ti lira!

Dokler slovenska pela grla,
dokler naš jug imel bo lavorik —
Dotlej s ponosom duša zrla,
na pesmi Tvojih, živ bo spomenik — —
Dokler Triglav in hči nam Sava,
Sloven bo pel Ti: **Tebi, slava!**

Fran Žgur.

Dolenjski novičar.

Jz Krmelja pri Št. Janžu.

d **Pomota.** V zadnji dopis »Alarm v dolini šentjanski« se je vrinila tiskovna pomota. Ne bacillus pedagogicus — takega ne poznamo, ampak baculus pedagogicus, po domače šiba vzgojevalka, kontrafagot ali šolska batina, tako bi se bilo moralo brati. V toliko je morda potreben komentar, da se bo dotična notica v Šent Janžu na pristojnem mestu in prav razumela.

n **Pripovedka o pufu — za piruhe —** »in Verehrung gewidmet«. Neki vojskovodja je dejal, da je potreba za vojsko treh reči: prvič denarja, drugič denarja, tretjič denarja. Pri krmeljskem premogovniku pa so, kakor je videti, predstavili ta izrek čisto drugače in si vzeli za devizo menda: prvič puf, drugič puf, tretjič puf, skratka puf kjerkoli mogoče. Ker se pa ne vjemajo s to devizo oni, ki bi radi nje prišli ob stotine in tisoče krone, najame si vsak čas kateri odvetnika, da izterja od »verka« kar mu gre. Ljudje so se že kar navadili te procedure. Zato pa tudi ne bi bilo mnogim žal, če bi kakega dne zopet podrli poslopja, v naglici zgrajena, da bi tam zopet mah rasel, kakor je že, — podrli »separacijo« ter naložili tiste kotle, ki so jih s tako težavo privlekli semkaj, na železnične vozove in jih spet odfurali drugam, da bi za slovo železnica zaslužila še kak groš. Nazadnje pa naj bi še kak ekstra-vlak odpeljal za vselej gospoda direktorja in vse njegove podrepnike, da bi znova stala graščinica zaprta in iz nje zijala praznosta in mrak.

d **40 do 50 delavcev zapusti krmeljski premogovnik.** Nekateri so odslovili, drugi pa so se prostovoljno zahvalili za delo. Vsi pojdejo, kakor pravijo, na Nemško dela si iskat pri podjetjih, ki jim bodo plačala njih žulje tako, da bodo mogli vsaj človeško pošteno živeti. Pa ni čuda, kolikor ima direktor premastno plačo, toliko bolj sirotno so plačani delavci.

d **Zora puca, bit' ée dana.** V nedeljo 20. t. m. so priredili v Krmelju v gostilni g. Levičerja javen shod narodne delavske organizacije. To moramo z veseljem pozdraviti in zaklicati: Delavci, organizirajte se; v slogi je moč! Shod se je vršil ob 2. popoldne. V istem času pa se je shajala v gradičku — nekako nervozna — krmeljska aristokracija rudniška in tudi višje glave s postaje ni manjkalo. Kaj so pač hoteli ukreniti s svojim »protestnim shodom« v gradičku, še ne vemo natanka. Toda če se je nadzorovalo od tam prihajajoče delavce, ki so se udeležili shoda, in bo le eden radi tega odslovljen od dela ali pa kako drugače pritiskan, zabrenkalo se bo na strune, ki jih še niso slišali.

d **Iz Št. Janža.** V predzadnjem »Slov. Demu« smo omenili, da nas obišče škof Tone Bonaventura. In res, pravočasno

smo še izvohali za njegov prihod. Baje nas je hotel iznenaditi s svojim tihim prihodom, pa mu je spodletelo. Pisal je baje preje župniku, da pride in da ne mara nobenih ceremonij. Vendar smo vseeno zvedeli, da pride. Pa si bode tudi gotovo zapomnil, kdaj je bil v Št. Janžu. Na postaji v Št. Janžu ga ni nihče pričakoval, tako je moral ubogi Tone z malim kovčegom v roki, kakor kak popotni agent, si iskati voza. Napotil se je v graščino (verkovsko) prosit za voz. Tam so mu pa ponudili samo voz, a s konji mu niso mogli postreči, ker imajo vse bolne, kakor je tudi »verk« sam ves bolan, da že vse škriplje na vseh koncih. Torej v »verku« ni nič opravil, k sreči je vendar prišel nek posestnik in ga potegnil v Št. Janž. Ko se je pripeljal v Št. Janž, ni bilo nobenega človeka na ulici, pač pa smo radovedni opazovali ga skozi okna. In zvonovi so mu kaj žalostno zapeli, nekako tako: »V Št. Janžu pa krone za škofo nič ni...« Kakor duh je hitro izginil v župnišče. Šele zvečer se je prikazal v cerkev in spovedoval prav do trde noči. V nedeljo pa se je prikazal na leco, toda, kakor začarani smo stali, ker se ni niti z eno besedo dotaknil politike. Isto s spovedjo je bilo vse v redu — samo svojo rdečo knjižico je toplo priporočal. In v nedeljo popoldne je izginil škof zopet kakor kafa iz Št. Janža, brez vseh ceremonij in »žegnova«. Tako smo ugibali šentjanžovci še drugi dan, kaj je škofa tako naenkrat spreobrnilo, morda ga je naš dopis kaj zbodel. Ali pa se je morda spomnil, da so izginili oni časi, ko se je ljudstvo slepo metalo pred noge in s strahom poljubovalo roke škofu, ko je prihajal v vas. Da, tisti časi so minuli, zapomnite si Bonaventura; v Št. Janžu se že davno svetlika...

Jz Št. Ruperta na Dolenjskem.

d **»Domoljubu« ali bolje »Lažiljubu«** niso povsč naše ceste, češ, da so slabe, kar je baje krivda prejšnjega našega župana. Znano je pa daleč naokoli, da je ravno župan Brear posvečal vedno svojo pozornost cestam, in da se nahajajo zlasti pri nas ceste v jako dobrem stanju. Ker pa kaplanu Štrajharju kljub temu dejstvu naše ceste ne ugajajo, predlagamo, da napravi občina na farovške stroške v vse hribovske vasi, kamor hodi Štrajhar na svoja agitacijska potovanja, ceste s trotoarjem ali pa celo železnice, na primer v Hrastno, Zaloko itd., da bo »njihova milost« kaplan Štrajhar lažje obiskoval in utrjeval svoje somišljenike v klerikalni neumnosti.

d **Še nekaj iz občnega zbora naših »Čukov«.** Ko je bil torej Štrajhar po milosti božji in pomoči župnikovi izvoljen »oberčnikom«, je nekaj časa plesal kot pajac samega veselja. Ko se je umiril, je rekel: »Jaz kot nov predsednik smem in imam tako moč, da lahko odstranim ljudi,

ki mi ne ugajajo.« Takoj smo vedeli, kam merijo te besede. In res stopi kaplan proti nekemu zavednemu fantu in mu zaukaže se odstraniti. Fant, dobro vedoč, da s »čuki« ni mogoče pametno govoriti, odide. Ali glej čudo! Skoro vsi zbrani fantje se vzdignejo in hočejo oditi. Tu pa skoči kaplan hitro k vratom in roti svoje »čuke« za božjo voljo, naj še ostanejo. Ruvali so se pri vratih kot pijanci. Res jih je nekaj ostalo, in s temi je nadaljeval kaplan Štrajhar čukovsko reševanje naroda. Upamo, da bodo še ti fantje zapustili Štrajharja, naj se sam producira kot »čuk«, naše mesto pa je pri »Sokolu«, ki si mora kmalu postaviti svoje trdno gnezdo v našem prijaznem Št. Rupertu.

d **Nenasitna farška bisaga.** Neka ženska je plačevala pogreb za svojega otroka kaplanu Štrajharju. Ko plača, prosi za potrdilo. Kaplan vpraša, čemu ji bo potrdilo? Ona pravi: »Otrok ima doto in potrdilo rabim za dokaz, da sem toliko izdala za pogreb«. Tedaj pravi kaplan: »Če je pa tako, da ima otrok doto, mi pa dajte še tri krone, saj vidite, da sem Vam malo računala«. In žena je dala z veseljem one tri krone, misleč, da jo bo bog radi tega gorke vzela v nebo. Da, da, bujno cvete klerikalizem, kjer so ljudje neumni. Radovedni smo, kaj bodo rekli k temu oni, ki imajo govoriti pri doti tega otroka.

d **Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** pri nas vrlo uspeva. Imamo že okrog 70 članov, iz nekaterih rodbin so kar po štirje vpisani. Tu se jasno vidi, da se naše ljudstvo ne da komandirati od Štrajharja, ki je grozovito rogovilil proti tej podružnici. Ali vsi njegovi napadi so le koristili. Ljudstvo se zaveda, da je družba sv. Cirila in Metoda res le narodna in nikaka politična naprava, da vzgojuje ona otroke v strogo krščanskem duhu in da je rešila že mnogo slovenskih otrok potujčenja. Zato pa na delo za našo podružnico, da nas bo skoro 100 članov.

Z Vač.

d **Naš kaplan** France Majdič je zadnje nedelje strašno pobijal na prižnici obrekovalce, opravljivce in lažnike. Bile so prav lepe pridige, in če bodo imele kaj uspeha, bomo kmalu videli. Povemo pa že danes, da bi bilo dobro, če bi se gospod France tudi odvadil podpirati laž. Njegov bog je »Domoljub«. »Domoljub« pa z Vač laže, da se hudiču studi. Bomo to dokazali. Gospodu učitelju Blaganju očitajo v »Domoljubu«: 1. da ni sklicel občenega zbora kmetijske podružnice; 2. da je napravil dolg pri gasilnem društvu; 3. da dela nemir v občini in še vse mogoče grehe. — No, odgovor nam je lahek. Občni zbor kmetijske podružnice se je tudi letos pravilno sklicel v »Kmetovalcu« in povrh se je še pred cerkvijo klicalo po občinskem slugi. Seveda »Domoljubovemu« dopisniku ne pride na misel, da bi bral »Kmetovalca«. Občni zbor je bil torej

pravilno sklican in kdor drugače trdi, je lažnik. Fej mu bodi! — Dolg na brizgalni in na gasilni baraki je bil prej, kakor je gosp. Blaganje vedel za Vače. Dolg je naredil Bazist. Blaganje ga je le občutno zmanjšal. Kdor drugače trdi, je lažnik. Fej! — Blaganje ne dela nemirov, ampak jih delajo kaplan, Klančarjeva mama in pa zaljubljeni »oberfajmošter« Titus z Mačkoveca. Blaganje je na Vačah tri leta, a se ni, dokler ni prišel k nam sejat seme ljubezni. France Majdič, nič pisalo po časopisih. Tukaj nismo vedeli ne za liberalce, ne za klerikalce. Vsa nesreča je v tem, da je tisti Bazist, ki je faliral že pri pošti, pri dacarjih, pri železnici, faliral tudi pri županstvu. Tisti Bazist, ki je bil enkrat tak liberalce, da je celo misijon preprečil, ki ni v osemnajstih letih svojega županova za nas kmete prav nič storil, je pri volitvah propal, in zanj gre sedaj kaplan po kostanj v ogenj. Ob volitvah smo res hodili v Litijo, a tega ni povzročil Blaganje, ampak Bazist s svojimi neutemeljenimi ovadbami. Če pa je Blaganje plačal 30 K, jih je plačal radi žaljenja na časti. Povejte, kje in na kak način dela nemir. Dokler ne poveste, ste v naših očeh ostudni lažniki. Fej vam bodi! Amen.

d **»Domoljubovemu« dopisniku.** Obžalujemo, da ste v slovenščini tako slabo podkovani, da niti navadnih izrazov, kakor: metoda, imuniteta, servirati in afera ne razumete. Pravite, da so to kitajske besede. Da jih ne boste proglasili celo za malajske, vam raztolmačimo njih pomen. »Kneippova metoda« pomeni, naj si dopisnik »Domoljuba« in njegova častita družba enkrat privošči mrzlo kopel. Ta vas bo mogoče streznila, da boste spredvideli, da ima laž kratke noge. Imuniteta pa je to: Ko bi bili vi resnicoljubi, bi nastopili prostodušno in se ne skrivali pod imenom tistega, katerega nam ni mogoče poklicati na odgovor. Servirati se pa pravi: Če boste svojim backom pokladali v jasli tako krmo, kakršno ste začeli v zadnjem času, bodo postali mršavi, kar bo za pastirja slabo spričevalo. Če pa želite vedeti, kaj je afera ali škandal, naj napravi Boltatov Pepe iz »Iblane« veliko nočni izlet na Mačkovec. Tam bo nabral toliko lepih pirhov, da jih bo lahko vse leto delil naročnikom »Domoljuba«. Tudi vam še vedno šumi po glavi naša predpustna vožnja k pošteni litijski veselici. Pravite, da je znan krokar zapil celih 20 kron. To je tako nesramna laž, da se mora samemu poglavarju pekla studiti. Ker vemo, komu je namenjena vaša strupena pšica, zato vam povemo, da se dotični fant ni vozil z nami, se ni udeležil veselice in niti vinarja zapil, ker je bil doma, kar lahko pričajo lastni starši. Toda, vam se ne gre za to, če pišete laž ali resnico, samo da zamorete očrtniti tiste, ki se ne pokorijo vaši klerikalni komandi. Če se mi udeležimo narodnih prireditev, vas

prav nič ne briga. Ne briga pa tudi nas nameravani izlet »Marijinih devic« na Sv. Goro, ako bi ne vlekli že sedaj precej debelo »špago« v podobi svetlih kronic. Pri nas vidite najmanjši pezdirček, brunov svojih pripadnikov pa ne pogledate. Na prvo postno nedeljo se je potrudil v gostilno k Osoleli. Tam so praznovali postni čas s tem, da so rjuli, kakor bi bila zbrana cela tolpa zveri in to še na polnočno uro. To veselje pa so si privoščili vaši najvernejši pristaši in kandidati bodočega »Čuka«. No, že veste, kakšno blago rabite.

d **S povzdignjenimi rokami** nas je prišla prosit Malka z Mačkoveca, da bi več ne pisali v »Slovenski Dom«. Pa smo ji povedali, da naj kar lepo neha pisariti »Domoljub«, tri tedne potem bomo nehali pa mi. No, Malka že ve, kje jo čevelj žuli.

d **Iz »Marijine družbe«** je izbrisal kaplan Titusovo dekle z Mačkoveca. O tem se po fari mnogo govori. No, mi pa vemo, da je punica nedolžna. Naj nam vendar enkrat v »Domoljubu« pojasni, zakaj se dobra dekleta izganja.

d **Dobro še pomnimo** žalostno smrt Titusovega sina. Tudi to stvar bomo še spravili na razgovor, ako ne bo Titus pometal pred svojim pragom. Kaj so neki mislili zaljubljeni gospod Titus, ko so rekli, da morajo vašega liberalca mazati v »Domoljubu«?

d **»Kavke in plevel«** so tista dekleta, ki se ne pustijo rihtati od kaplana, tako jih namreč imenuje »Domoljub«. Kaj pa jim morete očitati? Zakaj jih pa še sedaj ne pustite z vašimi prijaznimi vabili, da naj hodijo zopet v cerkev pet? Poglejte malo v vrste vaših podrepnikov, in kmalu boste našli tam kako kavko. Naše dekleta pa so vam le »prekisl grozdje«, ste razumeli?

d **Iz Škocijana pri Mokronogu.** Tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda se pripravlja že prav pridno na drugo veselico v korist naše drage šolske družbe, da si je stara še-le poldrugí mesec. Na veliko nočni ponedeljek, to je dne 28. marca, priredi v prostorih gostilne g. Durjave veselico s tem-le sporedom: »Eno uro doktor«, burka v enem dejanju; »Eno noč na ljubljanskem rotovžu«, šaljivi prizor, ki ga izvaja iz posebne prijaznosti znani komik g. Peter Strel iz Mokronoga. Pred igro in med odmori nastopi podružnični možki in mešani zbor. Pevske točke so: »Dramilo mojim rojakom«, moški zbor; »Geslo družbe sv. Cirila in Metoda«, moški zbor; »Mladosti ni«, mešan zbor; »Ogljar« in »Potrkan ples«, mešan zbor. Ker so v sporedu zastopane obilne pevske točke, ki so pri prvi veselici zelo ugajale, se je nadejati obilo obiska. Pripomnimo še, da šteje moški zbor deset glasov, a mešan 18, kar je za tukajšne razmere že jako veliko. Z ozirom na dobrodelni namen prire-

ditve se vabijo vljudo vsi domačini, posebno pa častiti okoličani, da se je v obilnem številu udeleže. Pričetek je točno ob pol 8. zvečer. Prireditvi sledi prosta zabava.

d S Čateža se nam piše: Zadnjo nedeljo je naš župnik na prižnici razsajal proti »Slovenskemu Domu«. Med drugim je tudi rekel, da kdor njega zaničuje, Boga zaničuje. To je pa vendar malo preveč, ali ne, gospod župnik? Nikari ne mislite, da ste kakšno višje bitje. Ravno tako ste čisto navaden človek kakoršni smo mi, samo ta razloček je, da imate vi drugačno obleko kot mi, da se vam ni treba nič truditi in da kljub temu dobro živite, dočim se moramo mi truditi za vsak grižljaj kruha. Tudi glede posojilnice, mlekarne in opekarne ni vse tako kot zatrjuje župnik. Kar se pa tiče »venmetanja« »Slovenskega Doma«, povemo našemu župniku le-to, da bo on iz občinskega odbora »ven vržen«. Ne bo prav nobena škoda za občino, ako ga vržemo iz odbora. Duhovni gospodje vedno vpijejo, da je vera v nevarnosti. Mi kmetje pa smo tega mnenja, da je čudno, da vera ni še bolj v nevarnosti, kajti kdor gleda in opazuje naše duhovnike, tisti mora izgubiti vso vero. Sicer pa itak vemo, da imajo najmanj vere duhovniki. Ti se kažejo verne zato, ker od vere živijo! Napredni kmetje imamo mnogo več vere, kakor tisti, ki nas hoče s prižnice učiti.

d Iz Št. Lovrenca na Dolenjskem. V nedeljo, dne 20. marca je naš župnik Oblak hrulil farane iz prižnice ter čenčal, da ima škof pravico od apostolov, napredne liste prepovedati. Grozil je: »Kdor bere »Slovenski Dom« in »Slovenski Narod« ima smrten greh, ker je škof čitanje teh listov pod smrtnim grehom prepovedal; kdor bere te liste, ne dobi odveze tudi na smrtni postelji ne.« — Tu se vidi, kako se bojijo črni gospodje po farovžih luči. »Slovenski Dom« je že marsikaj razkril, kar jim ni ljubo, dokaz, da list vrši dobro svojo nalogo. Kak prijatelj je Oblak ljudskega denarja, se razvidi iz tega, da je za neki pogreb s štirimi mašami računil 120 K, za sveče pri pogrebu pa kar 9 kron. — Kmet, kedaj se bodeš izpametoval, da mu ne boš svojih krvavo prisluženih kron nosil v nikdar polno farško bisago? Pri vsaki priliki poudarja, da je treba ljudski denar varovati. Kajpak, on drugega ne misli, kako bi svoje ovee bolj ostrigel. Najrajši bi imel, da bi mu faranje svoje krvavo prislužene kronce znosili v njegovo bisago. Oblak bi jih dobro varoval, tako, da bi jih nihče ne videl več. Kake kozle strelja naš župnik, kaže ta - le zgodba: Umrli je samec, ki nikoli ni poznal, kaj je ženska. Oblak je poročal sodniji, da je umrli zapustil šest otrok in ženo. Gospodar, ki je bil klican k sodniji, je komaj prepričal uradnika, da je bil pokojnik samec in da ni zapustil ne otrok,

ne žene. Oblak prepoveduje branje naprednih listov. Pa s tem dela le dobro reklamo: marsikdo se bo samo radi tega naročil na »Slovenski Dom«. In prav je tako, kajti on je naš zvesti prijatelj, vsaj izvemo, kaj naši poslanci delajo za nas in kako se gospodari z deželnim in državnim denarjem. Škofu z lopato mečejo denar, nas pa tolažijo, da je ubogih nebeško kraljestvo. Naj Oblak prepoveduje »Slovenski Dom« in »Slovenski Narod«, mi jih bomo pa raditega še bolj zvesto brali kot dosedaj in podpirali.

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g »Moč uniforme«, burko Jak. Štokovo je uprizorilo na sv. Jožefa društvo »Sokol« z velikim uspehom. Pred predstavo je pozdravljala kmečka pisateljica gospodična Manica Komanova navzoče občinstvo, skoraj izključno domačine, ki so kljub slabemu vremenu napolnili dvorano do zadnjega kotička. Že samozavesten nastop govornice je občinstvo očaral, koliko bolj pa še njen govor. V strogih, vendar v dostojnih besedah (ne kakor Tine v Cebavovi štali) je ožigosala naše nasprotnike. Imenuje jih gardo brez programa, brez svoje volje. Apelira na starše, naj jih nikar ne strašijo napadi na njihove sinove — »Sokole« in naj jih radi tudi vnaprej pošiljajo v družbo »Sokolov«; zakaj njih namen je svet, njih pot pelje k prosveti in k vzvišenim ciljem. — Končala je svoj govor z izrekom: Lepe so ideje sokolske in čast mladeniču, ki stremlji za njimi. — Tako je govorila ona, mi pa pravimo: »Dokler imamo tako zavedna dekleta in mladeniče, se nam ni treba bati!!!« Dramatična predstava pa se je izvršila naravnost mojstrsko. In kako tudi ne? Že burka sama na sebi je produkt zdravega humorja. Igralci - diletantje so izvršili splošno svojo nalogo izborna. Cviren (Zalokar Anton) nas je v začetku s pohlevnim, pozneje pa, ko obleče uniformo z moškim nastopom naravnost očaral. Agata (g. Bitenc Minka) se je pokazala pravo umetnico. Agent (Poličar Milan), posebno pa eksekutor (Bitenc Žani), dobrovoljček, ki rad pije, je v pravi luči igral vlogo nepridiprav - birača. Tudi njegovo petje s primerno mimiko nas je zadovoljilo. Ostali: Liza, Jera, Milek, župan, Kožuh in drugi so vsi rešili vlogo izborna, le Pečka naj bo v drugo pri enakih vlogah bolj boječ, sicer pa pazljiv. Splošno pa so igralci pokazali, da imajo smisel za stvar in da se bo dalo z njimi še marsikaj doseči. »Moč uniforme« se ponavlja drugo nedeljo, dne 3. aprila.

g Kje je doslednost? Kaj so imeli »Čuki« v nedeljo, nas sicer malo briga, gre se za to, da pokažemo Tinetu, kako malo doslednosti pozna on. Lansko leto menda so imeli ljubljanski »Sokoli« izlet skozi

Št. Vid ter trobili med popoldansko službo božjo. V nedeljo je pa mala jata Čukov iz okrožja Posavje-Šmartno-Preska-Št. Vid trobila grede k maši tik pri cerkvi in motila s cvilenjem službo božjo; prišli so namreč prepozno skoraj četrt ure. Kje je doslednost? No, pa kaj se hoče, samo da so Čuki pred naukom v krojih (!) veseli sekali pomaranče!

n Tinetu ni prav, ker obiskujejo »Sokoli« ob nedeljah popoldne telovadnico. Vprašamo: Ali se Tine še spominja, kako so lansko leto peli krampi za Cebavovo štalo na praznik sv. Petra, ko so gradili Čuki keglišče? Kje je zopet doslednost?

Jesenške novice.

g Surovine. Da se zbira v »Delavskem domu« vsakovrstna sodrga: analfabeti, žganjarji in še drugi taki ljudje, torej pripadniki sedme kurije, kakor jih je označil pred nedavnim časom neki sedaj goreči in vneti klerikalec, to pač ve že vsak pameten človek na Jesenicah. Da je pa cvet te stranke, namreč »Čukarija« tako podivjana, tega pač nismo mislili. Ko smo večkrat čitali, kako »Čuki« tu ali tam kažejo svojo izobrazbo in dostojnost, smo pač zmajevali z glavami, češ, kaj takega vendar ni mogoče. Ali sedaj pa verjamemo, ker vidimo sadove klerikalne vzgoje tu na naših »Čukih«. Na praznik sv. Jožefa je bil zbran na Savi pri Markotu ves generalni štab; bilo jih je približno 15 do 20. Da so bili pošteno nadelani, se razume, saj so ga ti abstinentje pili ves dan kar po štefanjih. V to gostilno so prišli slučajno trije »Sokoli« in dve dami. Ti so se popolnoma mirno in dostojno vsedli na njim od natakarija odkazani prostor in se niso prav nič zmenili za pijano »Čukalado«. Kot družba sama zase so se menili to in ono. Ker je bil eden teh »Sokolov« nekaj dni prej pri naboru, je pripovedoval svoji sestrični, ki ga je prišla obiskat, kako mu je že trdo šlo in da bi bil kmalu potrjen k vojakom. V veselju, ker ga niso potrdili, so si nazdravili z »Živela svoboda!« To je bilo pa nekaj groznega za kosmata ušesa pijanih »Čukov«, vklenjenih v teške verige kralja alkohola. Takoj so skočili pokonci ter kričali: »Dol s svobodo, smrt svobodi!« Ko jim je hotel eden »Sokolov« pojasniti, da so družba sama zase, in da niso imeli namena žaliti, se je vzdignila vsa tolpa ter med grdim preklinjanjem napadla prej imenovano družbo. »Sokoli« so se seveda morali umakniti pred to divjačino in le hladnokrvnosti in treznosti »Sokolov« se je zahvaliti, da se ni zgodilo kaj hujšega. Lahko je poškodovan samo eden, in sicer so mu po obrazu začrtali s krempļji znamenje katoliške izobrazbe.

g »Kaj bo?« tako tarnajo stari ljudje; včasih smo živeli v miru ter smo se ljubili med seboj, zdaj pa ravno ljudje, ki se pri vsaki besedi sklicujejo na sv. vero,

povsod netijo sovraštvo in prepir. Včasih se je v šoli razlagal krščanski nauk otrokom, sedaj se jim pa razlaga, da so starši, ki berejo napredne časopise, »brezverci in krivoverci«. Le tako naprej! Čim bolj boste divjali, tem preje vas bo slovensko ljudstvo spoznalo ter obračunalo z vami, kakor zaslužite.

g Drama »Mati«, ki se je uprizorila v prid velikovške šole, je privabila mnogo odličnega občinstva s Koroškega in Kranjske gore, Dovjega in Bleda. Tudi Jeseničani so se odzvali v obilnem številu. Igralo se je naravnost izborno. Kaj takega se na revnem jeseniškem odru ni pričakovalo. Igralci so se brez izjeme vsi potrudili ter so igrali tako z občutkom, da je v dvorani pri raznih prizorih vse jokalo. Tudi tamburaški zbor naših »Sokolov« je žel obilo pohvale. Splošna želja vseh udeležencev je bila, da naj bi se še bolj pogostoma vršili taki dramatični večeri.

g Vsem čitateljem jeseniških novic želi vesele praznike — Novičar.

g Iz sešilke občine. Ker se iz selške doline že dolgo ni nobeden zglasil v »Slovenskem Domu«, zato hočem pojasniti nekatere laži v »Domoljubu«, iz katerih se razvidi, da dopisnik ni bil normalen ali pa je popolnoma pokvarjen človek. Baha se namreč, da je častne občane: dr. Šusteršiča, dr. Kreka, Evgena Jarca in Fr. Demšarja, izvoljene v občinski seji dne 7. januarja t. l. v Železnikih, deželni odbor potrdil. Hud je bil baje boj zanje! Verjamem! Saj so dobili izmed 11 odbornikov z županom vred celih 5 glasov, torej častno manjšino! Lahko so ponosni! Nadalje se je ta zdražbar obrnil tudi na Žalilog. Tudi tam hoče znesti svoje kuka-vično jajce in zanesti razpor; s tem menda hoče uglasiti pot novemu župniku, da bode lažje začel vihteti bič nad mirnimi Založani. — Nadalje piše o neki koklji, ki bo v dveh mesecih zlegla »Sokole«. Kolikor besedi, toliko laži. Potrebno bi bilo, da bi lažnjivemu in opravičljivemu dopisniku njegov strupeni jezik s korenino izruvali, potem bi bil morda mir. »Domoljubovemu« dopisniku pač laž največ ne-se, zato ne more skrpucati nobenega dopisa brez laži. Piše namreč, da so orožniki odvedli uklenjenega nekega fanta v zapor, ker je nekega moža oropal in, čujte, ta je bil »Sokol«. Ne vem, ali bi se človek jezil ali smejal taki oslariji. Dotični fant ni bil nikdar »Sokol«, ker bi ga ne bili sprejeli, ako bi se bil tudi ponujal, ker gledajo na drugačne ljudi, kakor pri »Čukih«. Morda bi ga bili »Čuki« radi sprejeli, ako bi bil hotel vstopiti, saj bi bil eden boljših telovadcev?! Gotovo bodo Založani tudi radovedni, kateri so bili tisti, ki so »Sokole« z metlami zapodili nazaj? Žalibog, da nihče o tem nič ne ve, mogoče so se rodili dotični zlikovci v dopisnikovi domišljavi glavi? Naj dopisnik tudi pojasni, katere ženske jih bodo s cu-

njami napodile. Morda Medvedove dve devici, ki bi se radi prikupili »Čukom«, da bi jih rešili od dolgočasnega samskega stanu? Nad Založani so obupale, zadnji up je bil »Cetkov« France, pa tudi ta jih je zapustil. Priporočam Založanom, naj bodo oprezní pred Renovim Tientom Kakor se čuje, je on glavni poročevalec »Domoljubovemu« dopisniku.

g Cestne razmere v kamniškem okraju. Vsled mehke zime so ceste splošno mnogo trpele. Tudi v kamniškem okraju so ceste po večini v slabem stanu. Znano je, kako slaba je cesta po Tuhinjski dolini: vse je razorano kot po njivi. Iz Kamnika proti Mostam ni mnogo boljša. Od Mengša proti Mostam pa imajo tako ceste, da se kmalu ne bode poznalo, ali je deželna cesta ali navadna občinska pot. Po sredi sta dve kolesnici, po katerih se da še za silo peljati, namreč zdravemu človeku, ako mu »rukanje« ne škoduje. Ako pa se je treba ogniti, takrat se mora prijeti za voz, sicer bi odletel z voza na cesto. Modri cestarji so namreč od kolesnic čez cesto skopali čedne jarke, po katerih poskakuje voz, kakor bi se peljal po njivi čez kraje. Namesto da bi naredili zgrobljane ceste, so cestarji odkopali ob straneh ceste naraščene robove blata in trave, kar so prej vedno že v jeseni storili ter naredili tako poševno lego, da se je cesta spomladi kmalu odtekla ter ostala lepa skozi vse leto. Sedaj pa kar jarke izkopljejo iz žlebate ceste, da nekoliko voda odteče, večina vode se pa podi pod kolesa. Cestarji sedaj pač tako delajo, da je hitreje narejeno, če je cesta za vožnjo ne-pripravna, jih ne briga. Pač bi imelo to brigati cestni odbor, v prvi vrsti njegovega načelnika. Kakor pa se vidi, se gospod načelnik prav malo briga, pač pa ima več veselja nad tem, če cestarji zanj poskrbijo na drug način. Zato bližnji kmetje vedno cestarjem očitaajo, da doma služijo plačo. Kakor se vidi, je gospod načelnik zadovoljen s cestarji, gotovo pa davkoplačevalci niso s cestami.

Notranjski novičar.

Novice z Vrhnike.

n Velikonočna izpoved, Sv. Vid in gledališki režiserji. — Malo čudno se strinjajo te tri stvari, kaj ne, dragi čitatelj? Toda, bodi potolažen, kajti vedi, da je na Vrhniki vse mogoče in prav nič bi se ne čudili, če bi nekega dne oznanil kaplan Sedej s svoje prižnice, da bo odslej črna barva za Vrhniko bela in narobe... Torej poslušajte, kaj je bilo na praznik sv. Jožefa pri nas novega. — Šlo je popoldne nekaj žensk v cerkev, da opravijo velikonočno izpoved. Stopile so k spovednici in čakale, a duhovnika ni hotelo biti od nikoder. Šle so k drugi spovednici, a tudi tam so precej časa čakale, ne da bi

bile pričakale. Pač! Glej, nekdo se približuje opreznih korakov, roke ima sklenjene na prsih in oči jezuitsko nakremžene... Ženske so ga takoj spoznale. In kdo ne bi poznal sladkomilega mežnarja od sv. Pavla? Stopil je torej ta svetnik božji k spovednici, nagnil se zdaj k tej, zdaj k oni ženski in ji zašepetal nekaj na uho. Ženske so se nejevoljno odstranjevale od spovednice. Pred cerkvijo so se potem na glas pomenkovale o vsebini besed sladkomilega mežnarja od sv. Pavla. In izvedeli smo sledeče: Danes »gospodje« nimajo časa za velikonočno spoved, ker imajo mnogo važnejši opravke. Kaplan Sedej je moral namreč kot katoliški režiser v »Društveni dom«, kjer ima generalno skušnjo za gledališko predstavo »Sv. Vid«. Kaplan Vovk ima pevske vaje z »Marijinimi devicami«, kar je gotovo tudi prijetnejša zabava, kot pa sedeti v spovednici in poslušati grehe starih ženic. No, in gosp. dekan ima tudi kak drug opravke... Na ta način torej danes ne bo nobene spovedi. Lepe razmere, kaj ne? Svoje dolžnosti ne opravljajo, ker ravno spoved ni posebno prijetno delo, puste torej cerkev in gredo drugam, begat in »izobraževat« našo mladino na katoliški podlagi! No, slednjič je to tudi božje delo, in če ostanejo ljudje brez velikonočne spovedi, kaj za to! Saj imajo oni smrtni greh, duhovnik, ki je tega greha kriv, se je pa le par uric dobro zabaval!

n Moralni uspeh katoliških iger. Gledališke predstave imajo predvsem namen, da vplivajo blažilno na gledalca. Mislili bi, da velja to posebno o takozvanih katoliških igrah, a kokor smo se v soboto pri nas prepričali, kmo se jako zmotili. Igrali so namreč v »Katoliškem domu« igro »Sv. Vid«, kako, to je druga stvar. V tej igri nastopajo gladiatorji in rimski pretorjanci, katerih kostumi, posebno pa meči in helebarde so našim katoliškim mladeničem posebno ugajale. Brez šale: tak vpliv je imela ta škandal - igra na nje, da so jo hoteli ponoči še sami igrati, in to ne v »Katoliškem domu«, ampak kar na odprti cesti. In če so se pri tej svoji predstavi posluževali mesto gladiatorjevih mečev — gnojnih vil, kaj za to! Saj z vilami se baš tako lahko stepejo, kakor z meči! In so pričeli udeleževati moralni vpliv katoliške igre — z gnojnimi vilami...

n Nič hudega se ni zgodilo kaplanu Sedeju, samo iz svojega motorja je padel tam nekje v Podlipi ter se malo potolkel. Toliko v vednost onim, ki mislijo, da se je naš prijatelj hudo ponesrečil. Vsakdo se bo gotovo z nami vred radoval, ko bo slišal, da nam je kaplan Sedej še vedno ohranjen, saj bi nam bilo sicer tako silno dolgčas po njem...

n Ljudska predavanja na Vrhniki. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, prične naš »Sokol« v kratkem prirejati

javna ljudska predavanja s pomočjo »Akademije« v Ljubljani. Predavanja s predavatelji so baje že v polnem teku. — Opozarjamo že danes cenjene čitatelje na to prepotrebno podjetje vrhniškega »Sokola«.

n »Satanova sapa« pred sodiščem. Znano je, da »Domoljub« ni prav nič izbirčen v lepih priimkih. Tako si je izmislil za par ljudi na Vrhniki prav lepo katoliško duhteče ime: »Satanova sapa«. — Med temi srečnimi je tudi gosp. Ivan Tischler, gostilničar na Vrhniki. In kako lepe sadove rodi »Domoljub« med svojimi čitatelji, kaže to, da je pred kratkim neka žena javno na cesti začela vpiti nad gosp. Tischlerjem: »Ti si »satanova sapa«, brezverec itd.« Gospod Tischler pa je hotel storiti enkrat konec temu obrekovanju in je to katoliško žensko naznanil sodniji. Tako je prav in mi svetujemo vsem somišljenikom, da store v podobnem slučaju isto. Le na ta način bodo postali klerikalni jezički krajši.

n Pohotnež. V soboto ponoči so zaprli kovaškega pomočnika Janeza Koširja, ker je hotel spolno zlorabiti svojega tovariša. Košir je star 35 let in je doma iz Bohinjske Bistrice na Gorenjskem. Vstopil je šele v petek v službo pri nekem tukajšnjem kovaču, v soboto pa je prišel že na varno v cesarsko hišo.

n »Slovenski Dom« čitati je pod smrtnim grehom prepovedano, tako je rekel eden izmed naših kaplanov nekemu fantu, ki se je prišel spovedat. Najlepša hvala za tako izborno reklamo!

Novice iz Postojne.

n Za »Sokolski dom« v Postojni so darovali: G. Fran Rebec nabral v gostilni Ambrožič 1 K 20v, br. Ignac Kvas tri obroke a 5 = 15 K, nabiralniki: Narodni hotel 10 K, hotel Ribnik 10 K 60 v, gostilna »Tiha dolina« 2 K 10 v, hotel »Krona« 13 K 70 v, gostilna Mislej 1 K 32 v, v »Majlandu« 2 K 20 v, gostilna »Arko« 5 K 30 vin. Vsem srčna hvala! Na zdar! Spominjajte se tudi o priliki piruhov sklada za »Sokolski dom« v Postojni! — Živeli!

n Deželni šolski svet še do danes ni dal odgovora prizadetim staršem zaradi telovadbe šolskega naraščaja. Mi menimo, da nam napravi slavnici e. kr. deželni šolski svet najbolj vesele velikonočne praznike ter dá otrokom za piruhe najlepše darilo, ako nemudoma reši dotično zadevo. Svaka sila do vremena!

n Katehet Ažman je diktator okrajnega šolskega sveta. Kar on reče in kakor on informira gotove gospode, tako se stori. Saj je pa tudi znano, da gospodje tega kalibra vedno le čisto resnico govorijo! — Kaj pak!

n Zakaj ne da katehet Ažman odgovora načelniku »Sokola« v Postojni? Najbrže nima besed na razpolago. Kar smo čitali v »Slovenca«, vemo, da je vaše ma-

slo, a se sami bojite podpisati pod ta »sulfur«. Zakaj molčite, gospod Florijan? Saj učite, da je resnica hčerka božja. To-rej z resnico na dan!

Novice iz Vipave.

n Vinska kupčija na Vipavskem je bila letošnjo zimo slaba. Odprodalo se je prav malo vina. V poslednjem času pa je postala ta kupčija živahnejša ter so se cene vinu pričele višati. Cena vinu je sedaj hektoliter 20 do 24 kron. Krčmarji in vinski trgovci, pridite na Vipavsko, ker tu dobite še prav obilno množino dobrega in pristnega vina!

n Kmetška in gospodarska zadruga na Velikem polju nad Vipavo prav dobro deluje. Letos je vsem svojim članom prodala ves vinski pridelek po 24 K hektoliter. Svojim članom je pa tudi preskrbela po zmernih in nizkih cenah razne gospodarske potrebščine, kakor turšico, moko in žito.

n Iz Planine pri Vipavi. Planinci plačujemo prav visoke občinske naklade od svojih zemljišč, ki leže v budanjski občini, a od te občine nič nimamo Niti navadne brvi čez potok Budanjščico, ki jo silno rabimo Planinci, noče sedanje budanjsko klerikalno županstvo popraviti.

n Občinske volive v Vipavi se bodo vršile meseca aprila. Zmaga je zagotovljena narodno-napredni stranki.

n Izobraževalno društvo so ustanovili naprednjaki v Ložah. Članov se je oglasilo prav obilo.

n Kmetška in delavska posojilnica v Spodnji Idriji je imela v prvem letu svojega delovanja 176.348 K 65 vin. prometa. Članov je štela ob zaključku leta 1909 60, ki so imeli v deležih 340 K. Hranilnih vlog je bilo 57.701 K 2 vin., posojila pa 48.996 K 11 vin. Čistega dobička je bilo 120 K. Ta izborni napredek tega mladega denarnega zavoda pač jasno kaže, kako velika je bila potreba ustanovitve posojilnice v Spodnji Idriji. Že prvo leto povspela se je v toliko, da je lahko izhajala z denarjem, ki je bil pri njej naložen od domačinov in ji ni bilo nikdar potreba iskati denarne pomoči pri drugih denarnih zavodih. Kmetje in delavci v Spodnji Idriji, oklenite se svoje domače posojilnice ter nalagajte svoje prihranke edino pri tej posojilnici, ki je vredna vsega zupanja, kar je takoj prvo leto pokazala. Da pa ta posojilnica tako dobro napreduje, je zasluga njenega sedanjega načelstva, ki je res v pravih rokah. Vsi člani načelstva delujejo nesebično, brezplačno za procvit domače posojilnice. Vsa čast takim možem!

Iz Ilirske Bistrice.

n »Bistriški Sokol« je napravil lep zabaven večer. V prvi vrsti je bil seveda namenjen br. starosti Samsu in br. podstarosti. Prav dobro smo se zabavali in

vsi smo bili enih misli, da bi se še večkrat tako zbrali in se navduševali za sokolske ideje. Posebno imenitno je bilo tudi to, ker smo se zbrali v gostilni pri »Žefi«. — Marsikomu je bilo žal, ker ni Jože, kajti samo Jožetom smo čestitali, drugim pa nič.

n Za »Sokolski dom« se je nabralo na Jožefov večer 60 K. Posebna hvala gre g. Černakovi. Hvala lepa! Tudi drugim darovateljem lepa hvala in za drugič se še priporočamo. Zdaj se v kratkem skliče izredni občni zbor, kjer se bode razpravljalo o stavbi »Doma«. Želeti bi bilo, da bi se stvar kolikor mogoče hitro rešila in da bi se začelo z zidanjem. Prosimo vse tiste, ki imajo tako malo bolj globoke žepe, naj kaj darujejo za naš »Dom«, ki bode ponos celega okraja. Na zdar!

n Zakaj mi ne napredujemo, kakor bi lahko? Na to vprašanje je težko in lahko odgovoriti. Mi vidimo pri naših nasprotnikih kako uporabljajo vsa sredstva, samo da dosežejo svoj cilj. Njim ni nič svetega, nič groznega, nič strašnega, samo da pridejo na površje. Oni uporabijo vsako priliko, četudi je v škodo bližnjega, da le njihova velja. Ako ni kdo njihovega mišljenja in ne vleče, kamor oni, že mu zaprisežejo smrt. Vse, vse, se zaroti zoper njega. Ako je delavec, da si mora trdo kruh služiti, mu še tega, ako le morejo, odvzamejo, tako da je prisiljen, četudi s teškim srcem in drugačnim prepričanjem nazaj iti v njihov tabor. Kaj pa, ako je eden njihov pristaš, zvest pristaš, no, potem mu že pomagajo, da gre vedno naprej. Tako se je zgodilo z nekim pohajčem iz našega kraja, ki ni imel drugega dela, kakor da je zabavljal čez liberalce, in temu so tako pomagali, da ima sedaj dobro službo. Če pa kdo naše stranke, in naj si je še tako navdušen in res požrtvovalen, kaj ima od tega? Nič, saj še na roko mu nočejo iti, ampak rajši podpirajo nasprotnike, tiste, ki kričijo »smrt Cirilmetodariji«. Kaj ne bi bilo veliko lepše, da bi se mi držali gesla: »Svoji k svojim, svoj za svojega«? Zakaj podpiramo rajši tujce, kakor pa domačine in svoje pristaše? Tudi če bi mu lahko kdo pomagal do lepše in boljše bodočnosti, mu noče. Marsikak mladenič bi si rad pomagal, da bi kaj napredoval in se bolj izobrazil, a mu noče nobeden pomagati, dočim postopajo pri nasprotnikih čisto drugače. Jaz vem to iz lastne izkušnje, ker dokler nisem imel prepričanja, sem bil v nasprotni stranki. Vem, kako se tam deluje in zato sem tega mnenja: Pomagajte raje svojim, kot pa tujcem. Podpirajte radi tiste, ki imajo veselje do učenja. Za uk ni nikdar prepozno. In podpirajte raje svoje delavce, kakor pa nasprotnike, in bodite z vsemi enako prijazni, ter ne delati razlike med gospodo in delavcem ali kmetom!

n Avtomobili tako divjajo po državni cesti Trst - Reka, da so ljudje in vozovi v

nevarnosti. Velikokrat se prigodi nesreča radi prehitre vožnje. Kaj, ali ni nobene oblasti, da bi kaj ukrenila? Ali ne bi bilo potrebno, da se postavi na raznih krajih table z napisom: »Avtomobili, počasi vozite!« — Oblasti, kje ste?

n »**Marijina devica**«. Prejeli smo od kmetskega mladeniča to - le mično pesmico, ki jo priobčujemo:

Poslušajte dobro, kaj se godi
z deklico mlado, če pametna ni.
Knjige debele, trakove na vrat,
po cesti že kima, v cerkev gre spat.
Niti krompirja vsuti ne zna,
a čez sosedo pa rada brblja.
Tudi v čast božjo; njej se pač zdi,
svojemu bližnjemu slabo želi.
Še močnika ona skuhat' ne zna,
ker zmiraj je v cerkvi, nič ne doma.
V cerkvi tak zdeha in tak ti zija,
kot žaba poletu prosi dežja.
V cerkvi namesto molila da bi,
po spolu si drugem pase oči
ter se ozira naprej in nazaj,
na desno, na levo, v slehrni kraj . . .
Godbo začuje, že »takte« lovi,
bi rada plesala, pa se boji.
In nič si pomagat' ona ne zna,
drugo ne dela kot prosi boga:
»Ah tebe, bog, prosim, moža mi daj,
pekel uživam, pa rada bi raj . . .«
Fantič če pride pod okence stat,
hitro zakliče, da naj gre k nji spat,
ker tam od zunaj ga vidi kedo,
zatorej le hitro v črno temo.
Saj dan in svetloba, to je za nič;
v temi se dela greh lahko brez prič . . .
Vsako nedeljo in morda vsak dan,
da ji odvezo gospod — mlad kaplan.

Novice iz Žirov.

n Podružnico družbe sv. Cirila in Metodaja smo ustanovili dne 19. marca v »Sokolski dvorani«, in sicer za Žiri in okolico. Posetil nas je potovalni učitelj gosp. Ante Beg, ki nam je razložil namen in pomen družbe. Takoj je pristopilo letnih, kakor tudi podpornih članov precejšnje število. Upati je, da se v kratkem to število še pomnoži. Vsak bi se naj zavedal, da je tudi z malimi prispevki dobrodošel podpornik družbi.

n V 10. številki »Domoljuba« se zopet zaganja žirovski klerikalni gad v osebe, ki niso klerikalne marijonete. Še celo v osebi pismonoše je našel »nevarnega agitatorja«, pravi, da je zamolčal njegovo ime, ker mu ne mara škodovati, e vruga, saj mu ne moreš, ker ni ničesar zakrivil. Fant je pošten in opravlja svojo službo vestno. Seveda bi »Domoljubov« dopisnik na njegovem mestu rad videl kakega »Čuka«, ki bi agitiral za »Domoljuba«, »Mladost« in druge klerikalne cunje, potem pa bi bil vzor. — Dalje piše, da »Sokoli« pošiljajo »Orlom« vabila na veselice. Ako je včasih dobil kak »Orel« vabilo na sokolsko priredbo, je to samo zname-

nje, da je sokolsko delo pošteno, da se njim ni treba nikogar bati in sramovati svojih priredb, dočim se klerikalci skrivajo kakor rokavnači in drugi sumljivi ljudje, ki snujejo svoje naklepe, kako bi komu škodovali. — Dalje je moral poštenjakovič napisati še par popolnih laži, kar je pač njih navada, saj ko bi se klerikalci lažem odpovedali, bi ne vedeli, kaj pisati in govoriti. »Sokoli« sploh omenjeno nedeljo niso priredili nobene »veselice«, ampak samo ponovili so igro »Revček Andrejček«, in to na željo nekaterih, ki so želeli igro videti. Prodalo se je kljub neugodnemu vremenu 98 vstopnic. Bilo je 22 igralcev in 8 godcev, »Domoljubov« lažnjivec pa je naštel vseh skupaj 53. — Zaganja se tudi v gosp. trgovca A. Primožiča, da je daroval 10 K. Zopet čista laž! Gosp. Primožič pravi, da daruje onemu, ki mu dokaže, da je daroval to pot 10 kron, 20 K nagrade. Drugače pa bo lahko dal še kdaj tudi še kaj več kot 10 K. — Razume se, da mora tudi tej laži slediti grd osebni napad, češ, dekleta, glejte, da ne podpirate neklerikalcev. Klerikalcem pa je seveda vseč denar od »Sokolov« in drugih, še celo glavni agitator kaplan gre povsod po biro. F. B.

n Na velikonočni ponedeljek priredi naše vrlo sokolsko društvo krasno igro s petjem »Divji lovec«, ki bo nudila našim ljudem izreden užitek; želeli je, da se te predstave, ki bo stala igralce mnogo truda in napora, udeleži kar največ mogoče naprednih Žirovcev in tudi drugih gostov iz sosednjih občin. Saj je pač le občeudovati pogum in požrtvovalnost naših diletantov, ki se ne strašijo tako težkih nalog. Zato že zahteva poštenu čut, da se vsaj z obilno udeležbo poplača nekoliko njih požrtvovalnost.

n Krasno zagrinjalo za »Sokolski dom« je naslikal naš domači akademični slikar Fr. Kopač iz Nove vasi pri Žireh. V krasnih barvah je naslikal prelepo zanosito umetniško sliko, ki predstavlja slovanske narode pod pokroviteljstvom skupne majke Slave. Na sliki je videti Ljubljano in Prago, preko katerih mest razprostira svoji vilinski roki bujna in krasna »majka Slava«, ob vznožju pa se ji klanjajo narodi in boginje umetnosti. Neki umetniško zanositi poetični sij odseva z obličij vseh obrazov na sliki, tako da ti misli splavajo izven tega nizkega in tesnosrčnega sveta v deželo večne mladosti in ljubezni.

n Z Blok nam pišejo: Tukajšnji čuki menda mislijo, da je nam naprednjakom upadel pogum pred čukarskimi grožnjami. Ne rečemo, da niso čuki vsega zmožni, ampak to jim povemo, da nimamo strahu pred njimi. Mislili smo že, da so jih dopisi z Blok v »Slovenskem Domu« spametovali, kajti imeli smo precej časa mir. Zdaj pa, ko je prišel sušec, ko se ponoči mačke love, so tudi čuki prišli iz svojih

brlogov. Vzlic temu, da je post in da se je približal čas, ki nas spominja na Kristusovo trpljenje, se čuki po stari navadi pretepavajo. Na postno nedeljo so napadli nekega fanta, ki ne mara čukovskega perja. Sicer pa od naših čukov tudi ne moremo kaj drugega pričakovati kot surovosti. Vsa njihova izobrazba obstoji v tem, da napadajo ljudi, ki se za čuke niti ne zmenijo. To je menda tudi katoliška izobrazba.

n Bloški kaplan je zelo skrben duhovnik, pa tudi telesni pastir. Kakor je bog dal Adamu Evo, tako je on dal čukom sove. Tako bo vsaj krajši čas in greh se tudi ne bo delal, ker so čuki in sove na katoliški podlagi. Preteklo nedeljo je gnil kaplan čuke in sove v Jerajevo bajto, kjer so se prav dobro imeli, seveda na klerikalni podlagi. Mi pa pravimo le-to: Starši, pazite na svoje hčere, dokler je še čas, kajti nikjer ni lepše priložnosti, da se dekleta izgubi, kakor je Marijina družba, v kateri se zbirajo fantje in dekleta.

n Iz Ustja. Tudi pri nas imamo jako pristne klerikalce, ki so našemu župniku jako vdani. Kri bi zanj prelili. Vse ga ubogajo, kar jim veli. A v enem ga niso hoteli. Župnik je nekoč razlagal v cerkvi o društvu »treznosti«. Rekel je, da naj se tudi mi zglasimo pri njem in se vpišemo v to društvo. Pa ni bilo nobenega! Ves razkačen je drugo nedeljo vpil: »Orli«, »Katoliško izobraževalno društvo«, ali ste vsi zaspali, da ni nobenega, da bi se vpisal v društvo treznosti? Imamo tudi »Orle«, ki so pa vsi še v mišji dlaki, razun dveh, ki jima že brčice pod nosom bodejo. Imamo tudi nekaj deklet, ki v njih rog trobijo. Te prirejajo predstave v farovžu. Kje, ne bomo pravili.

LISTEK.

Aleluja!

Veliko soboto popoldne . . .

Iz zvonika vaške cerkve doni ubrano pritrkavanje. Na oknih obcestnih hiš so razpostavljene svete podobe, okrašene z gorečimi svečami.

Iz cerkve se je začela viti dolga procesija. Prva je stopala šolska mladež s svojo zastavo, za njimi je korakalo vse vprek staro in mlado, moški in ženske za svojimi rdečimi, v vetru vihrajočimi banderi, za temi Marijina družba z debelimi svečami in modrimi trakovi krog vratu, potem kakih šest občinskih odbornikov, ki so se v pobožnosti posebno odlikovali. V svojih desnicah so držali ogromne sveče, v levicah pa debele mašne bukve in rožni venec. Takoj za temi gorečnejši stopali so pevci, zadaj pa je šel župnik z monštranco v rokah.

Ves spreved pomikal se je po cesti dalje počasi in zelo slovensko. Tu pa tam je kdo glasno molil rožni venec, pevci pa

so skoro neprestano prepevali isto veliko-
nočno:

»Potrta je pekla oblast,
o človek, poj hvaležno čast:
Aleluja!

Največ opravila imel je mladi kaplan,
ki je bil očitno reditelj celi procesiji.
Vedno je švigal zdaj sem, zdaj tja, ter de-
lal svoje potrebne in nepotrebne opazke.
In ko je enkrat že vendarle bilo vse po
njegovi volji, pristopil je k odbornikom,
pocukal enega za rokav ter rekel:

»Oče Jamnik, pogledjte tamkajle libe-
ralca Slaparja! Niti sveče, niti roženvenca
nima v rokah. Pa tako prihuljeno in
nekam žalostno stopa. O, v njegovem sre-
ču pač ni Aleluja.«

»Oh, slišijo prečastiti, kako zamore v
njegovem sreču kraljevati Aleluja, ker je
liberalec, brezverec« — odgovoril je silno
pobožno ogovorjeni Jamnik.

Zdajci so se oči vseh odbornikov obr-
nile v moža, ki je korakal bolj v prvem
koncu procesije. Po obrazu in vsej nje-
govi postavi se je zaznalo, da nima dosti
čez štirideset let. Glavo je imel nekoliko
sklonjeno ter zrl resno, skoro otožno pred
se. Za njim je pa šlo več mož, o katerih bi
človek sodil, da so njegovi prijatelji, kajti
sveč in roženvencev ni bilo videti pri njih.
Toda mi jih ne bomo tako ostro sodili, saj
vemo, da je Kristus rekel, naj se bog časti
v duhu in resnici.

»Slišijo, častiti,« se oglasi nekdo drugi
izmed odbornikov, »menite, da je Sla-
parju kaj molitev na mari, prav nič! Le
volitve so mu na misel. Ni čudo, danes
teden, kakor že veste, volimo, on pa je naj-
hujši agitator za liberalno brezversko
stranko. Pa oni-le, ki stopajo za njim, niso
prav nič boljši.

»Škoda moža,« prične zopet kaplan.
»Popolnoma je izgubljen. Ko bi bil pa-
meten, bi nam lahko mnogo koristil.«

»Toda, častiti,« oglasi se zdajci tretji,
»ali pa je gotovo, da bomo pri občinskih
volitvah zmagali, mi katoliški možje? Meni se dozdeva, da ima Slapar vedno več
prijateljev.«

»Kaj, vi še dvomite,« pravi zaničljivo
kaplan »Vprašam vas, kje pa ima Slapar
prijatelje, kje? Par liberalčkov, to je vse.
Seveda agitirati nam je treba. Zmaga mo-
ra biti naša! Saj smo kristjani, ali ne? Mislim, da je kaj malo toli predrznih, da
bi izzivali božjo jezo s tem, da bi volili
brezverske liberalce. Sicer bom pa že jaz
tisto jutro pred volitvami opravil sveto
mašo v namen, da bi se volitev dovoljno
izvršila.«

Med takimi pobožnimi pogovori
prispela je procesija do cestnega ovinka
ter zavila zopet nazaj proti cerkvi.

V zvoniku je pričelo vnovič pritrka-
vati, ko je prišel sprevod do cerkve ter se
jel motati vanjo. Župnik, prišedši do al-
tarja, podelil je še enkrat z monštranco
vsem pričujočim blagoslov, nakar so pevci
na koru zapeli slednjič:

Potrta je pekla oblast,
o človek, poj hvaležno čast:
Aleluja!

Občinstvo je drlo iz cerkve. Otroci in
ženske so se hitro porazgubili domov, mo-
žaki pa so po stari navadi še nekoliko po-
kramljali pred cerkvijo.

Tudi Slapar je bil med njimi. Mladi
kaplan, ki je prišel iz cerkve in šel mimo
njega, se ni mogel zdržati. Potapljal ga je
po rami ter dejal z neprijetnim, zbadljivi-
vim glasom:

»Oče Slapar, tako žalostno se držite,
kakor bi za Vas ne bila danes Aleluja.«

»O saj ni,« odgovori pogumno Slapar.
»A pride že enkrat, da, tudi za me in za
marsikateriga še pride Aleluja. To upam,
zagotovo upam!«

»Ha, ha! smeje se prisiljeno kaplan.
Liberalci ste kakor judje, torej še vesele
Aleluje ne občutite in ne pripoznate ta-
krat kot drugi ljudje. Ali vas morda grehi
tako težijo?«

»Bravo gospodič,« pravi Slapar in ga
pomenljivo pogleda. »Grehi nas težijo,
grehi. Toda ne naši, nego grehi vaši
in vaših privržencev nas morijo
in nam grenijo življenje!«

Po teh neustrašenih besedah obrne
Slapar zaničljivo kaplanu hrbet ter odide
od njega proč. Kaplan pa postane rdeč
kot kuhan rak. Molče jo odkuri urnih ko-
rakov proti župnišću...

Teden pozneje vršile so se občinske
volitve. Njih izid pa je bil tak, kakor so se
ga »katoliški možje« najmanj nadejali:

Zmagali so naprednjaki na celi črti.

Ej kako pokoncu in veslo je stopal
onega dne Slapar v družbi nič manj vese-
lih prijateljev proti domu. Zdelo se jim
je kakor da bi jim kedo odvalil težke bu-
tare raz hrbtišča.

Ravno pred cerkvijo srečali so kap-
lana, ki pa se jim je hotel umakniti. A
Slapar je bil danes uren, hitro je pristopil
k njemu ter ga — kakor pred tédnom on
njega — potapljal po rami ter vskliknil:

»Čujte gospod, danes je pa za nas na-
počila Aleluja! Došla nam je sicer neko-
liko pozneje kot vam, pa je zato tem vese-
lejša in bo tem vstrajnejša!«

Kaplan ni odgovoril. Obrnil se je
vstran, pomaknil klobuk na oči ter bežal
dalje kot bi gorelo za njim.

Slapar in vsi drugi z njim pa so se
pristrčno smejali, ko so zrl za njim.

Nato pa so šli zopet dalje, vsi veseli
in kakor prerajeni. Kako tudi ne, saj je v
njihovih sreih mogočno orila velikonočna
himna:

»Potrta je pekla oblast,
o človek, poj hvaležno čast: Aleluja!«

G. dopisniku na Jesenicah. Hvala! —
Spominjali se vas bomo pri prvi priliki.
V ponedeljek ni nikogar v tiskarni in mi-
ruje vse delo. Morda pri kaki drugi pri-
liki. Ali ob delavnikih ne pridete nikoli v
Ljubljano?

Dopisnikom. Za to številko nam je do-
šlo z vseh strani toliko gradiva, da pri
najboljši volji nismo mogli vsega porabiti.
Urednik bi gotovo rad vsakomur ustregel
in vse priobčil, a so mu vezane roke, ker
je listu prostor strogo odmerjen. Dopise,
ki ne bodo zaostali, priobčimo prihodnjič.
Pri tej priliki priporočamo dopisnikom
in sotrudnikom, naj bodo kolikor mogoče
kratki v svojih poročilih in naj popišejo
list samo na eni strani, ob straneh bese-
dila pa naj pustijo nekoliko praznega pro-
stora za potrebna uredniška popravila.

Vsem somišljenikom, dopisnikom in pri-
jateljem našega lista

VESELE PRAZNIKE!

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Lesna manufaktura

Vrbovsko, d. dr. prodaja zaradi likvidacije
najceneje prav dobro ohranjeno 26 1 1

**strešno opeko (zarezan
strešnik) in šupo.**

**Ako se hočeš poučiti o
Cerkvenih pristojbinah ali štolnini**

kupi si v tiskarni **IV. PR. Lampreta v
Kranju** ali v nekaterih knjigarnah brošurico
z zgornjim naslovom, ki stane 30. vin., s
poštino 40 vinarjev. 24 3-2

Sprejme se 25 4-2

učenec

**Franc Košak, sedlarski mojster.
Zagrađ pri Škocijanu. Pogoji po dogovoru.**

Znati je treba

*Pekatele pravilno pripravljati, pa
bodo vsakomur dišale. Navodila
daje kuharska knjiga, ki jo razpo-
šilja Prva kranjska tovarna teste-
nin v Il. Bistrici vsakomur zastoj.*

1 18 4

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn **M. Adlersflügel**
Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug ltd.
21 42-3

300.000 izredno lepih 3letnih smrekovih sadik

prodaja 1000 à 5 K 27 3-1

krajni šolski svet v Postojni.

Ženitna ponudba.

Samec, star 25 let lastnik lepega posestva na deželi, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično poštenih staršev z dežele v starosti 19—25 let ki bi bila varčna in imela veselje do gospodinjstva, ter bi bila vešča kuhinjstva, gostilne, kmetije in na prid sebi trgovine, ter bi imela nekaj gotovine.

Le resne ponudbe s sliko je poslati do 8. aprila pod naslovom „Št. 92.“ pošto ležeče, Zagorje ob Savi.

100.000 požlahtnjenih trt

najboljših vrst, kakor silvanec, laški rizling, beli burgundec, beli španjol itd. Cena 100 trt prve vrste 16 K, druge pa 12 K. Postreže tudi z dobrimi vipavskimi vini hl po 26 K in višje. — Vse blago se postavi franco na železniško postajo Ajdovščina. — **Ceniki se razpošiljajo brez plačilo!** 15 5-4

Za obilna naročila se priporoča

Josip Cotič

posestnik vinogradov na Vrhpolju p. Vipava.

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v
Moč! gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy

v Ljubljani zraven rotovža.

Odvetnik dr. Igo Janc
naznanja, da je odprl
v Postojni svojo pisarno.

29 3-1

Najbolj varno naložen denar

Stanje hranilnih vlog nad 38 milijonov kron.

je v slovenski

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNI HRANILNICE LJUBLJANSKI.

Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagatelj ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Mestna hranilnica izdaja lične **domače hranilnike** proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi **kreditno društvo.**

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 5%, in proti amortizovanju posojila po najmanj 1/4% na leto.

Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi popre, ako to hoče,

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači
v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici šte. 3.

1 12-4

Pozor, kmetovalci!

Vsake vrste jamčena, kaljiva in pristna,
poljska, vrtna in cvetlična

semena

v našem kraju že preizkušena in našemu pod-
nebu najbolj prikladna **se dobé** v veliki zalogi
pri trdki 22 2-2

Anton Ditrich v Postojni.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“

priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnice

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim! 20 52-37

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 „ „ „ II. „ . . .	1	—	1	22
1 „ „ „ III. „ . . .	—	90	1	10
1 „ telečjega mesa . . .	1	40	1	68
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	—
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	10
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	12	—	—
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	20	1	40
1 „ kozličevega mesa . . .	1	70	—	—
Prašiči na klavnici . . .	1	20	1	44
1 kg masla . . .	2	50	2	80
1 „ masla surovega . . .	2	50	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	10	2	20
1 „ slanine (špcha) sveže . . .	1	76	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	1	96	—	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	2	10	2	40
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	2	20	2	40
1 jajce . . .	—	6	—	—
1 l mleka . . .	—	20	—	24
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	90
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	—
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 „ čajnega surovega masla . . .	—	—	—	—
1 piščanec . . .	2	20	3	—
1 golob . . .	—	45	—	55
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	5	80	12	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	46	—	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	45	50	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	45	—	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	44	—	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	43	—	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	41	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	39	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	37	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	33	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	32	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	24	—	40
1 „ leče . . .	—	28	—	40
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	28	50	—	—
100 „ rži . . .	19	40	—	—
100 „ ječmena . . .	17	60	—	—
100 „ ovsa . . .	18	—	—	—
100 „ ajde . . .	16	60	18	—
100 „ prosa belega . . .	17	20	18	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	15	20	17	50
100 „ krompirja . . .	4	80	—	—
Lesni trg.				
Cena trdemu lesu 10:50—11 K				
Cena mehkega lesu 9 K.				
Trg za seno, slamo in steljo.				
Na trgu je bilo				
— voz sena . . .	9	—	10	70
— „ slame . . .	8	—	10	40
— „ stelje . . .	—	—	—	—

Čitatelje in naročnike našega lista
prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele
nasvetov in poduka, obračajo na uredni-
štvo »Slovenskega Doma«, ki odpre pose-
ben predal za vprašanja in odgovore.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 18. marca 1910.

Dunaj: 39, 28, 40, 73, 48.

Gradec: 64, 90, 41, 66, 63.

Dvignjene v sredo, dne 23. marca 1910.

Brno: 13, 12, 51, 70, 6.

Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča 3 52-3

Josip Vidmar

== v Ljubljani ==

Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3,000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na
tekoči račun ter jih obrestuje od
dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in
vrednostne papirje vseh vrst po
dnevem kurzu.

52 52-35

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino prodaja zadruga

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Kupujte pri narodni trrdki domači izdelek.

Umetna gnojila

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev **takoj** pri zadrugi

Agro-Merkur,
Ljubljana.

Moko

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

Vino

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, goriško, istrijansko, zanesljivo pristno, izborna kapljico dobavlja od 56 l naprej zadruga

Agro-Merkur
v Ljubljani.

10 48-8

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344-75

upravnega premoženja

K 17,519.983-93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne
31. decembra 1908

kron 17,102.911-27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6% . Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan
od 8.—12. in od 3.—4.

3 52-12